

Vodeće okupljanje u plinskoj struci

UNATOČ SVEMU

- VEĆ 20. PLINARSKI FORUM

Plinarski forum i u svojem jubilarnom, 20. izdanju prikazao je nove trendove, dostignuća i projekte u plinskom gospodarstvu i predstavio nova tehnička rješenja za sigurnu i pouzdanu primjenu plina. Iako zbog dobro poznatih okolnosti nije bilo moguće organizirati veliku i prigodnu obljetnicu, kako bi to zaslužio jedan od najvažnijih domaćih stručnih skupova, ovogodišnji Forum opravdao je očekivanja i organizatora i sudionika.

Ovogodišnji, jubilarni, već 20. po redu Plinarski forum, osim po zaokruženoj brojci obljetnice, svakako je bio poseban i po načinu održavanja. Naravno, sve je bilo podređeno zahtjevima koje nadležna tijela postavljaju s ciljem sprječavanja širenja koronavirusa i zaštite zdravlja. Skup se tako dijelom odr-

žavao u čak tri dvorane Kongresnog centra 'Antunović' u Zagrebu, s propisanih najviše 25 sudionika po dvorani, a dijelom 'online', uz izravan prijenos na kanalu na YouTubeu. Unatoč tome, organizatori, tvrtka Energetika Marketing i Hrvatska stručno-znanstvena udruga za energetiku, strojarske tehnologije i obnovljive izvore energije (HESO), ali i svi sudionici imaju razloga za zadovoljstvo.

BROJNI NOVI PROJEKTI

U pozdravnom govoru na početku Foruma dr. sc. Kristina Čelić, dipl. ing., ravnateljica Uprave za energetiku Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja pozvala je tvrtke na prijavu zrelih projekata koji zadovoljavaju uvjete za smanjivanje emisija na financiranje iz Europskog plana za oporavak. Uz to, najavila je da bi uskoro mogle biti izdane dozvole za projekt gradnje podzemnog skladišta plina za pokrivanje vršnih opterećenja u Grubišnom Polju.

Član Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije, dr. sc. Nikola Vištica, dipl. ing., najavio je kako će na internetskim stranicama HERA-e uskoro biti dostupan kalkulator za uspoređivanje tržišnih ponuda cijena plina, po uzoru na tarifni kalkulator koji se već neko vrijeme također može pronaći na njezinim stranicama.

U uvodnom dijelu Foruma predstavljen je i najveći projekt u hrvatskom plinskom gospodarstvu, na čije se ostvarenje čekalo čak 30 godina. Riječ je, naravno, o terminalu za prihvrat ukapljenog prirodnog plina (LNG) u Omišlju, čija je prva tri mjeseca komercijalnog rada predstavio Ivan Fugaš, dipl. ing. iz tvrtke LNG Hrvatska. Uz to, kao što je to već uobičajeno, rad plinskog transportnog sustava u protekloj plinskoj godini prikazala je Vlatka Predavec, dipl. ing. iz Plinacra.

Da i hrvatske plinske tvrtke sve više slijede svjetske trendove, potvrdio je direktor Gradske plinare Zagreb, Tomislav Mazal, dipl. iur. Pri tome je naglasio kako GPZ u suradnji s Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu provodi istraživanja mogućnosti prihvata vodika u postojeću distribucijsku mrežu prirodnog plina.

Govoreći pak o protekloj sezoni grijanja, nova direktorica Termoplina, Nevenka Grbac, dipl. oec., naglasila je da tvrtka ima za 5% veće prodane količine plina. Uz to, izrazila je zadovoljstvo činjenicom da su kupci plina na opskrbnom području Termoplina ostali vjerni tvrtki.

Na kraju prve cjeline Foruma kratki je uvid u kretanja cijena plina na europskom tržištu u videoprezentaciji dala Iva Vrkić, mag. math. iz Prvog plinarskog društva.

▼ Ove je godine tehnička potpora skupa bila složena... i nezamjenjiva

UČINKOVITA I SIGURNA PRIMJENA PLINA

Kao što je uobičajeno na Plinarskom forumu, i ovaj su put predstavljena nova rješenja vodećih svjetskih proizvođača opreme koja omogućavaju sigurnu i pouzdanu primjenu plina, odnosno odvod dimnih plinova. Pri tome osobito treba spomenuti novo suhomontažno rješenje za sigurnu sanaciju i novogradnju dimnjaka pod nazivom K275. hr koje su razvili stručnjaci hrvatske podružnice poznatog proizvođača građevinskog materijala Knauf. Uz to, zanimljiva rješenja plinskih uređaja za velike kotlovnice i kondenzacijskih kotlova učina do 620 kW prikazali su stručnjaci tvrtki Bosch i Weishaupt.

RAZIGRAVA SE TRŽIŠTE PLINA

Nakon natječaja za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge koji je provela HERA, tržište plina se razigralo. Tako trenutačno 17%

▼ Tržište plina se razigrava, a to će još više biti slučaj u narednim godinama, istaknuli su sudionici prvog okruglog stola ovogodišnjeg Foruma

► Pročišćavanje zraka od bilo kakvih mikroorganizama u sve tri dvorane u kojima su boravili sudionici osiguravao je uređaj Athmoss koji je za ovu prigodu ustupila tvrtka EMA iz Zagreba

kupaca iz kategorije kućanstva u Hrvatskoj koristi tržišnu uslugu opskrbe plinom, što je rast za oko 7% u odnosu na stanje od prije nekoliko mjeseci. Istaknuto je to na jednom od dva okruglog stola ovogodišnjeg Foruma, pod nazivom 'Tržište plina - jučer, danas i sutra'. Od oko 5,8 TW h godišnje, koliko iznose ekvivalentne količine isporučenog plina kućanstvima, 1 TW h ili 110 milijuna m³ već je pokriveno tržišnim ugovorima.

U proteklom su razdoblju i HERA i svi opskrbljivači plinom napravili golem posao kako bi odgovorili na sve izazove nastavka procesa deregulacije opskrbe, što nije bilo jednostavno. Naime, bile su potrebne brojne konzultacije i iteracije, kako bi se opskrblji-

vaćima koji su sudjelovali na tržištu olakšale prijave. Sudionici okruglog stola stoga su izrazili zadovoljstvo provedenim procesom, ali i upozorili na potrebu za razumljivom i transparentnom praksom i komunikacijom s kupcima. Zbog toga je i Goran Babić, dipl. ing., struč. spec. oec., direktor Sektora za plin i naftu u HERA-i najavio skori nadzor nad praksama opskrbljivača.

Kada je pak riječ o deregulaciji tržišta plina, na ranije spomenutom natječaju je Gradskoj plinari Zagreb - Opskrbi otvoren potencijal za 80 000 kupaca u javnoj usluzi na novim opskrbnim područjima, dok tvrtka za sada računa na oko 44 000 novih kupaca. To znači da je značajan broj kupaca prešao na tržišnu uslugu, najvjerojatnije kod svojeg dosadašnjeg opskrbljivača u obvezi javne usluge (ujedno i operatora plinskog distribucijskog sustava na tom području) koji je ostao bez tog prava. Takvim je rezultatom vrlo zadovoljan Marin Bačelić, dipl. ing., direktor Sektora trgovine plinom u GPZ Opskrbi. Ipak, napomenuo je da je veliki broj kupaca ujedno i veliki poslovni rizik, jer je teško ugovoriti cijenu opskrbe na 3,5 godine i upravljati većim portfeljem u izazovnom poslovnem okruženju. Zbog toga je izrazio očekivanje da će broj tvrtkinih kupaca nastaviti rasti, osobito u narednom razdoblju. Uz to, GPZ Opskrba će uskoro ponuditi tržišnu uslugu opskrbe plinom za koju se očekuje da će biti najpovoljnija na tržištu.

S druge strane će HEP, koji tu uslugu već ima, krenuti s jačim marketingom i tvrtka se

▼ Na drugom okruglom stolu još je jednom upozoreno na potrebu neprestane suradnje svih sudionika plinskog lanca: operatora distribucijskih sustava, projektanata, plinoinstalatera i plinoservisera i dimnjačara

nada većoj sinergiji prodaje plina i električne energije zajedno, tim više što je njezina plinska tvrtka, HEP Plin postala najveći domaći operator plinskog distribucijskog sustava, promatrajući duljinu plinske mreže. Direktor Sektora za razvoj plinskog poslovanja u HEP-u, Marko Blažević, dipl. ing., istaknuo je da je protekla plinska godina bila obilježena rastom potrošnje od čak 8%, što je prije svega uzrokovano povećanom potrošnjom za energetske transformacije. U proteklom je mjesecima bio vidljiv značajan porast cijene plina na veleprodajnom tržištu (sa 6,3 na čak 21 EUR/(MW h)), dok će uobičajena razlika cijena između zime i ljeta ove godine biti znatno manja jer su plinska skladišta trenutačno prazna.

Kao izazovi u narednom razdoblju istaknuti su još i izmjene Općih uvjeta opskrbe plinom, odnosno prelazak s donje na gornju ogrjevnju vrijednost plina, po čemu se Hrvatska treba uskladiti s pravilima Europske unije, a to će se dogoditi početkom listopada. Isto tako, radit će se na novim tarifama za distribuciju plina i planu deregulacije javne opskrbe nakon 2024. godine.

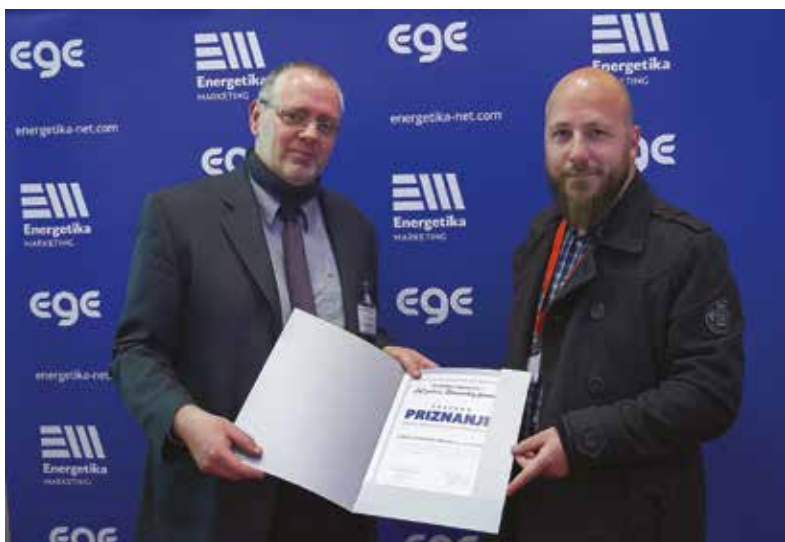
PLIN I POTRESI

'Plin i potresi' bio je naziv drugog okruglog stola ovogodišnjeg Foruma, a naglasak je bio na stanju plinskih i dimovodnih instalacija nakon prošlogodišnjih potresa. Tako je Marko Jakobović, dipl. ing. iz Hrvatske komore inženjera strojarstva naglasio potrebu izrade svih potrebnih projektantskih i građevinskih dokumenata i troškovnika, kako se ne bi događalo poskupljenje radova, što je primijećeno u obnovi dimovodnih sustava nakon potresa.

Golem posao nakon zagrebačkog potresa napravili su djelatnici GPZ-a koji su u svega pet dana pregledali više od 500 zgrada i plinskih instalacija u njima, istaknuo je Dubravko Duvančić, dipl. ing., voditelj Službe tehničke kontrole GPZ-a. Najveći problemi pri tome bili su primijećeni na objektima čije (su)vlasnike nadležni područni dimnjačari i stručnjaci GPZ-a već godinama upozoravaju na nužnost cjelovite sanacije sustava za odvod dimnih plinova (na žalost, bez ikakve reakcije). Takvih objekata u Zagrebu je trenutačno još 120 i u njih do danas nije ponovno pušten plin.

Ubuduće bi u takvim slučajevima potresa i drugih prirodnih katastrofa bilo iznimno

▼ Ove su godine dodijeljena priznanja tvrtkama koje su do sada najviše puta bili suorganizatori Foruma: Schiedelu, Viessmannu i Weishauptu, ali i tvrtkama koje su uvijek pružale potporu organizaciji i čiji su stručnjaci najčešće bili sudionici: GPZ-u i Termoplinu

korisno da nadležni područni dimnjačari imaju spremne podatke o stanju sustava za odvod dimnih plinova, napomenuo je Dejan Lončarić iz Sekcije dimnjačara Hrvatske gospodarske komore. Tako se opet pokazalo da nedostaje jedinstveni katastar dimnjaka i da bi ga stoga trebalo što prije napraviti. U svakom slučaju, dobra komunikacija svih sudionika u tom procesu mora biti imperativ, zaključeno je.

BAREM JOŠ DVADESET GODINA OVAKVIH OKUPLJANJA...

Nakon 20 održanih Plinarskih foruma svakako valja zahvaliti svima koji su na bilo koji način sudjelovali na Forumima još od onoga prvoga, u Stubičkim Toplicama 2002. do danas i time uvelike doprinijeli razvoju struke i cijelog hrvatskog plinskog gospodar-

stva, pri čemu se treba prisjetiti i onih kojih više nema. Isto tako, treba zahvaliti i svima koji su, unatoč svemu, i ove, već druge za redom 'pandemijske' godine bili sudionici Foruma.

I na kraju, što još poželjeti nakon svih tih godina, osim naravno, da se u svakodnevno življenje što prije vrati ono dobro, 'staro normalno'? Najmanje još 20 godina Plinarskih foruma... ■

Pokrovitelji i suorganizatori jubilarnog, 20. plinarskog foruma bili su:

Pokrovitelji:

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zagreb

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb

Hrvatska gospodarska komora, Zagreb

Znanstveno-stručni pokrovitelj:

Sveučilište u Zagrebu, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb

Hrvatska komora inženjera strojarstva, Zagreb

Suorganizatori:

Eko fluid, Zagreb

Gradska plinara Zagreb, Zagreb

Knauf, Zagreb

LNG Hrvatska, Zagreb

Međimurje-plin, Čakovec

MRU, Zagreb

PA-EL, Veliko Trgovišće

PGM, Poznanovec

Plinacro, Zagreb

Podzemno skladište plina, Zagreb

Prvo plinarsko društvo, Vukovar

BOSCH

Robert Bosch, Zagreb

Schiedel, Novi Golubovec

Sladović, Zagreb

Termoplin, Varaždin

Viessmann, Zagreb

Weishaupt, Zagreb

Hvala!